

Tukijärjestelmän ja bonusjärjestelmien vaikutus metsänhoito-toimenpiteisiin

Aaro Lähteenmäki

OPINNÄYTETYÖ
Kesäkuu 2024

Metsätalouden tutkinto-ohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Metsätalousinsinööri

AARO LÄHTEENMÄKI:

Tukijärjestelmän ja bonusjärjestelmien vaikutus metsänhoitotoimenpiteisiin

Opinnäytetyö 39 sivua, josta liitteitä 9 sivua
Kesäkuu 2024

Opinnäytetyö aihe pohjautuu Kemera-tuen ja asiakasetujärjestelmien vaikutuksiin osana metsänhoitotoimenpiteitä. Tavoitteena opinnäytetyössä oli selvittää pirkanmaalaisten metsänomistajien mielipiteitä ja näkemyksiä tukijärjestelmästä. Tavoitteena oli soveltaa saatuja tuloksia Pirkanmaata vastaavissa maastoissa.

Opinnäytetyön kyselytutkimusta varten Metsäkeskus on luovuttanut metsänomistajien yhteistietoja opinnäytetyösuunnitelman perusteella. Kysely toteutettiin Microsoft Forms-lomakkeella, joka lähetettiin Pirkanmaan metsänomistajille sähköpostitse. Kaikki vastaajat asuvat Pirkanmaan alueella ja omistavat metsää ilman muita kriteerejä. Kysely toteutettiin kokonaisuudessaan maaliskuussa 2024.

Tutkimukseen vastasi yli 600 metsänomistajaa ja tulokset ovat yleistettävissä. Tutkimuksen tuloksista tulee esille, kuinka isot metsän omistajat hyötyvät aktiivisesta yhteistyöstä ja suuresta toimenpidevolyymista etenkin bonuspohjaisissa asiakasetuohjelmissa. Kemera-tuen vaikutus on oletettua pienempi kokonaisuudessaan, koska suurin osa Kemera-tukea hakeneista tai toteuttaneista olisi tehnyt hoitotoimenpiteet ilman tukijärjestelmää. Pienet metsänomistajat eivät pysty asiakasetuja hyödyntämään yhtä paljon, he kokevat asiakasedut positiiviseksi. Pienten metsätilojen omistajille Kemera-tuki on vaikuttanut usein ratkaisevasti toimenpiteen toteuttamisen kannalta, mutta kuitenkin suurin osa olisi tehnyt toimenpiteet ilman tukia.

Kemera-tuen loputtua Metka-tuki astuu voimaan. Metka-tuen myötä hakemusten määrä tulee nousemaan ehtojen muuttumisen myötä. Etujärjestelmät tulevat tulevaisuudessakin suosimaan suuren volyymin omistajia bonusjärjestelmissä. Pienet metsänomistajat pystyvät hyödyntämään jäsenalennuksia paremmin omissa toimenpiteissään.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programmer in Forestry

AARO LÄHTEENMÄKI

The Impact of Subsidy and Bonus Systems on Forest Management Measures
Bachelor's thesis 39 pages, appendices 9 page
June 2024

The topic of the thesis is based on the effects of Kemera subsidies and customer benefit systems as part of forest management measures. The purpose of the study was to examine to find out the opinion and perception of forest owners in Pirkanmaa about the support systems and their impact as part of forestry.

The study was conducted by means of a survey, the contact details of which were provided by the Metsäkeskus in exchange for the thesis plan. The survey was conducted using a Microsoft Forms form. Respondents live in the Pirkanmaa region and own forest without any other criteria. The survey was done in March 2024

Up to 600 forest owners responded to the survey. The results of the survey show how large forest owners benefit from the subsidy and bonus schemes. The impact of Kemera support is smaller than expected in the broader picture. Small forest owners perceive the support as useful. For small forest owners, Kemera subsidy has had a crucial effect on implementing the management measures.

After the end of the Kemera subsidy, the Metka subsidy is set to become active in January 2024. With Metka, the number of applications will increase, which will also be affected by the change in conditions. The reflection shows that the advantage schemes will continue to favor high volume owners in the bonus system. Small forest owners will be able to make better use of member discounts in their own operations.

Key words: forest owners, metka, kemera, support

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	VALTION KEMERA-TUKI	6
	2.1 Kemera-tuen perusta.....	6
	2.2 Kemera-tuen verotus.....	8
	2.3 Kemera-tuen käyttö työlajeittain eri vuosina.....	8
3	METKA-TUKI KORVAA KEMERA-TUEN.....	11
4	BONUSJÄRJESTELMÄT OSANA METSÄNHOITOASOPIMUKSIA ..	13
5	TUTKIMUKSEN TAVOITE	14
6	MENETELMÄ	15
	6.1 Tutkimuksen valmistelu	15
7	TUTKIMUKSEN TULOKSIA.....	17
	7.1 Vastaaajien osuudet ja metsätilojen koko.....	17
	7.2 Tyytyväisyys tukirahojen määrään.....	19
	7.3 Tietoisuus Metka-tukijärjestelmästä.....	20
	7.4 Asiakasetujen vaikutus metsänomistajiin	22
8	POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	23
	8.1 Metsätilojen pinta-alan vaikutus.....	23
	8.2 Kemera-tuki jakaa mielipiteitä	24
	8.3 Vaikutuksia ja palautetta toimijoille	25
	8.4 Johtopäätöksiä.....	27
	8.5 Pohdinta opinnäytetyöstä	28
9	LÄHTEET	30
10	LIITTEET	32

1 JOHDANTO

Hoitotoimenpiteet ovat tärkeä osa metsien käyttöä. Metsien eri kasvatusvaiheissa tarvitaan hoitotoimenpiteitä esimerkiksi jäävän puuston laadun parantamiseksi, hakkuukustannusten laskemiseksi tai uuden metsän perustamiseksi. Tässä työssä perehdytään taimikkoihin liittyviin toimenpiteisiin sekä niihin liittyviin rahallisiin kannustimiin niin valtion kuin metsäalan toimijoiden tarjoamaan. Nämä taimikkoihin liittyvät toimenpiteet voivat olla toimijoiden kautta tehtynä arvokkaita tai metsänomistajat ovat voineet tehdä näitä itse. Metsänhoitotoimenpiteitä on jäänyt paljon tekemättä ja se vaikuttaa metsän kasvuun ja metsätalouden tulokseen (Korhonen. K. 2021).

Suomen valtio tarjosi Kemera-tukea metsien toimenpiteisiin, jota pystyi hakemaan vuoden 2023 lokakuuhun saakka. Kemera-tuki on yksi valtion tapa metsänomistajia hoitamaan metsiä, jotta metsät pysyisivät tuottoisina. Tukea on voinut hakea muun muassa taimikonhoitoihin, pienpuun keruuseen sekä tie- ja luon-tohankkeisiin. Tukea on ollut mahdollista hakea tiettyjen ehtojen täytyessä. Tähän lisäksi metsäalan toimijat tarjoavat asiakasetuja heidän kanssaan toimiville metsänomistajille muun muassa bonusten tai jäsenalennusten muodossa. Etujärjestelmät ja valtion tukijärjestelmät antavat isoille ja aktiivisille metsänomistajille mahdollisuuden hyötyä taloudellisesti järjestelmistä hoitotoimenpiteissä.

Kyselytutkimuksessa selvitettiin, miten valtion tarjoama tukijärjestelmä tai toimijoiden asiakasedut sekä mitä mieltä ihmiset ovat tukijärjestelmistä osana metsänhoitoa ja niiden kustannuksia. Opinnäyte tarve syntyi, huomasi, että tukijärjestelmistä ei löydy helposti aiheeseen liittyviä tutkimuksia tai keskusteluja. huomasi, että tukijärjestelmistä ei löydy helposti aiheeseen liittyviä tutkimuksia tai keskusteluja

2 VALTION KEMERA-TUKI

2.1 Kemera-tuen perusta

Kemera tuki on valtion myöntämä tuki metsänhoitotoimenpiteille. Suomessa valtion alainen Metsäkeskus myöntää ja valvoo Kemera-hankkeita. Kemera tukea voidaan hakea taimikonhoidon, nuoren metsän hoidon, pienpuukeruun, metsäautoteiden rakentamisen ja parannuksen, suometsien hoidon, terveyslannoituksen, ympäristötuen ja luonnonhoidon hankeisiin. Tukea haettiin lähettämällä ennakkoon suunnitelma itse tai yleensä työn toteuttava toimija hakevat tukea ennen työn aloittamista. Ehtojen mukaan hakemus täytyy tulla hyväksytyksi ennen kuin hankkeet voidaan aloittaa. Kemera tukea ei ole voitu hakea lokakuu 2023 jälkeen, koska uusi kannustusjärjestelmä Metka astui voimaan 2024 alussa. Hankkeet voidaan toteuttaa 2024 puolella ja pystyy saamaan korvauksia vuoteen 2026 asti, mikäli hanke sitä ehtojen mukaan sallii. Kemera on ollut voimassa vuodesta 2012 vuoteen 2023 (Tietoa kemera-tuista n.d.).

Taimikon varhaishoito, nuorenmetsänhoito sekä pienpuukeruut ovat yleisimpiä hankkeita, joita haetaan ja tuetaan. Taimikon varhaishoitoa voidaan myöntää taimikoille, jotka omistavat yksityishenkilö ja on kooltaan vähintään 0,5 hehtaaria, kuitenkin hakemuksessa minimi pinta-ala on yksi hehtaari. Taimikossa täytyy olla poistumaa etelässä vähintään 3000 runkoa hehtaarilta ja pohjoisessa vähintään 2000 runkoa hehtaarilta sekä työn jälkeinen tiheys tulee olla enintään 5000 runkoa hehtaaria kohti. Taimikon ollessa epätasainen, lasketaan pinta-ala tehollisen työalan mukaan sekä riistatiheiköt luetaan tehoalaan, kun niiden yhteinen pinta-ala on alle kymmenen prosenttia koko kuvion pinta-alasta. Tuen määrä oli 160 € hehtaarilta. Tukea ei voida myöntää tilanteissa, joissa taimikonvarhaishoitoa on tehty seitsemän vuoden sisällä. (Tietoa kemera-tuista n.d.).

Nuoren metsän hoitoon tarkoitettu tuki voidaan myöntää yksityiselle metsänomistajalle, jonka hakemuksessa on yhteensä vähintään kaksi hehtaaria tehollista työalaa, mutta yksittäinen kuvio täytyy olla vähintään 0,5 hehtaaria. Nuoren metsän hoidossa vähimmäispituus täytyy olla yli kolme metriä ja kasvatuskelpoisen puus-

ton pohjapinta-alalla katsottuna rinnankorkeuslöpimitta alle 16 cm. 1.6.2022 läh-tien poistuman täytyi olla vähintään 1000 runkoa hehtaarilta etelässä ja pohjoi- sessa 800 runkoa hehtaarilta niin, että kannot ovat vähintään löpimitaltaan 3 cm. Näiden runkojen täytyy myös olla vähintään puolet hallitsevan jakson keskipituu- desta. Nuoren metsän tiheys saa olla enintään 3000 runkoa hehtaarilta. Mikäli kohde on epätasainen, koskee sama kymmenen prosentien sääntö teholliseen alaan riistatiheikköjen kanssa. Kohteelle ei saa jäädä välitöntä hoidon tarvetta. Kemera-tuki on tällöin 230 € hehtaarilta. Kohteelle ei saa olla tehty seitsemän vuoden aikana samaa toimenpidettä tai uudistustoimenpiteitä kymmenen vuoden sisään (Kemera-tuki nuoren metsän hoitoon n.d.).

Nuoren metsän hoidon yhteydessä pystyi hakemaan pienpuukeruun tukea. Ete- läisessä ja keskisessä Suomessa kuvioilta täytyy kerätä vähintään 35 kuutiomet- riä puuta hehtaaria kohti ja pohjoisessa vähintään 25 kuutiometriä. Tällöin tuki summa oli ennen 1.6.2022 yhteensä 430 € hehtaarilta ja tämän jälkeen summaa nostettiin yhteensä 450 € hehtaaria kohti. (Kemera-tuki nuoren metsän hoitoon n.d.)

Ympäristötukihakemukset olivat kasvava osa Kemera tukea, kun tuen päättymi- sen ajankohta lähenee. Ympäristötuki on tarkoitettu suojaamaan metsälain 10§ mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä sekä METSO-ohjelman muodostamia elinympäristöjä luodakseen yhtenäisiä ekologisia kokonaisuuksia. Näissä sopi- muksissa ei yleensä rahoiteta kitumaan ja joutomaan soita tai vähäpuustoisia kohteita, elleivät ne yhdistä puustoisia sopimusalueita toisiinsa. Tuen määrään vaikuttavat kohteiden pinta-alat sekä niiden kokonaispuusto, jossa vaikuttaa vä- littömät hakkuumahdollisuudet sekä kohteen alueellinen keskikantohinta. Las- kennoissa käytetään neljän prosentien tai enintään 3000 euron vähennystä, joka ymmärretään vähäisen haitan kynnyksenä, mikä nähdään tämän jälkeen summa jää alle 500 euroon, korvausta ei makseta lainkaan. Ympäristötuesta tehdään neuvottelupöytäkirja ja rahoituspäätös, jotka muodostavat yhdessä sopimuksen, joka on voimassa kymmenen vuotta. Sopimuksessa määritellään sallitut toimen- piteet, niiden laajuus ja voimakkuus. (Kemeran ympäristötuki n.d.)

2.2 Kemera-tuen verotus

Metsänomistajille valtion myöntämä Kemera-tuki on niin sanottua yleistukea, joten se ei kuulu arvonlisäveron piiriin. Vaikka tuki on ns. yleistukea, kuitenkin katsotaan metsänomistajalle tuloksi metsätalouden harjoittamisesta. Yleensä kuitenkin hankkeiden kokonaiskustannus on suurempi kuin myönnetty määrä. Metsänomistaja täytyy ilmoittaa tuki tulona vuotuisella veroilmoituksella. (Tuet ja avustukset arvonlisäverotuksessa 2022)

2.3 Kemera-tuen käyttö työlajeittain eri vuosina

Kemera tukeen tarvittava rahamäärä varataan valtion budjetista. Kemera on valtion tapa tukea metsänomistajia metsänhoidoissa sekä metsätalouteen liittyvissä muissa hankkeissa, jotka voisivat jäädä tekemättä ilman kannustustukea.

Kemeran-tuen aloitusvuosina 2012–2015 maksettuja korvauksia oli noin 57–64 miljoonaa vuoden mukaan. Tällöin suurimmat tukikorvaukset kohdistuivat nuorten metsien hoitoon noin 19–22 miljoonaa euroa vuoden mukaan. Nuorten metsien hoidon hankkeiden yhteispinta-ala oli 100 000–129 000 hehtaaria. Muihin kohteisiin, kuten esimerkiksi metsän uudistamiseen tai metsäteihin, maksettiin 1–9 miljoonaa euroa. Vuosina 2012–2015 oli käytössä toteutusselvitys-tuki, johonka maksettiin tukea noin 13 miljoonaa vuosittain. Selvästi vähiten tukea maksettiin kulotukseen ja pystykarsintaan. Kulotustukea on maksettu alhaisimmillaan 2015 noin 5890 euroa ja korkeimmillaan noin 43 000 euroa vuonna 2013. Pystykarsintaan on maksettu tukea alimmillaan noin 99 500 euroa vuonna 2013 ja eniten noin 155 385 euroa vuonna 2015 (Kemera-varojen käyttö 2012–2022 2022).

Vuosien 2016 ja 2020 välisenä aikana maksettujen tukien kokonaismäärä laski tasaisesti noin 52 miljoonasta noin 49 miljoonaan euroon. Tänä aikana maksetun tuen määrä nousi nuoren metsän hoidossa noin 36 miljoonasta eurosta noin 40 miljoonaan euroon. Muita merkittäviä muutoksia oli suometsien hoidon ja kunnostuslannoitusten tuissa, jotka vaihtelivat noin 6,7 miljoonan euron ja noin 2,9 miljoonan euron välillä. Tänä aikana nuoren metsän hoitoja tehtiin vuoden mukaan noin 122 000–155 000 hehtaaria, joka oli suurin tukiluokka. Huippuvuosi oli

noin 155 000 hehtaaria 2020 ja heikon vuosi oli noin 122 000 hehtaaria vuonna 2015. Muissa tukilajeissa ei ollut merkittäviä muutoksia tai ne pysyivät samalla tasolla vuosien 2016–2020 aikana (Kemera-varojen käyttö 2012–2022 2022).

Vuosina 2021 ja 2022 maksetut tuet laskivat merkittävästi, etenkin nuoren metsän hoitojen osalta. Näinä vuosina maksetut tuet olivat vuonna 2021 noin 42 miljoonaa ja 2022 noin 30 miljoonaa euroa. Tuesta suurin osa oli edelleen nuoren metsän hoitoon. Toinen merkittävä muutos oli metsitystuki, jota pystyi hakemaan vuoden 2021 aikana. Tätä tukea myönnettiin alkuun 173 000 euroa. Seuraavana vuonna 2022 tuen määrä kasvoi merkittävästi noin 1,7 miljoonaan euroon (Kemera-varojen käyttö 2012–2022 2022; Kemera-varojen käyttö maakunnittain n.d.).

Vuosi 2023 kasvatti maksettujen tukien määrää noin 41 miljoonaan euroon, josta suurin osa oli nuoren metsän hoitoihin, joihin suunnattiin noin 35 miljoonaa euroa. Tästä kohdentui pienpuun keruuseen noin 17,7 miljoonalla euroa (Kemera-varojen käyttö maakunnittain n.d.).

KAAVIO 1. Maksettujen tukien kokonaismäärät vuosittain

Kokonaisuudessaan Kemera-tuki on käytetty vuosittain maksimissaan noin 64 miljoonasta euroa ja laskenut 41 miljoonaan euroon sen olemassaolon aikana.

Vähimmillään tukea on haettu noin 30 miljoonaa euroa. Tämän vaihtelun on aiheuttanut muuttuvat tukiehdot sekä metsänomistajien vaihtunut aktiivisuus tuen hakemisessa. Muutoksia Kemera-tuessa ollut muun muassa metsitys- suomet-sien hoitoon suunnattu, terveyslannoitus ja metsäluontohoito hankkeiden tuet ovat lopetettu portaittain. (Tuet n.d.)

3 METKA-TUKI KORVAA KEMERA-TUEN

Uusi kannustejärjestelmä nimeltään Metka sekä siihen liittyvät lait tulivat voimaan 1.1.2024. Metsänomistajat ovat voineet hakea uutta tukea 1.3.2024 lähtien vaiheittain. Ensimmäisinä tukilajeina on voinut hakea taimikon ja nuoren metsän hoitoihin kohdistuvaa tukea Metsään.fi -palvelussa. Metsäkeskuksen mukaan ympäristötuen ja metsätietukia voidaan hakea huhtikuusta alkaen ja kulotuksia voidaan hakea kesäkuusta lähtien. Tukiin liittyvät hakemukset käsittelee edelleen Metsäkeskus (Tietoa metka-tuista n.d.).

Uuteen tukijärjestelmään on jonkin verran muutettu ehtoja. Yksi suurimpana muutoksena on, että ei enää tarvitse taimikon hoidoissa luoda ennakkosuunnitelmaa vaan tukea haetaan vasta työn suorittamisen jälkeen. Metka-tukia voidaan hakea toimenpiteille, jotka on aloitettu vuoden 2024 puolella (Tietoa metka-tuista n.d.).

Uusia muutoksia on myös tukilajien ehdoissa. Taimikon ja nuoren metsän hoidoissa pinta-alaa täytyy olla vähintään yksi hehtaari, joka voi muodostua monesta kuvioista. Koko voi olla muuten minkäläinen tahansa. Kuvioiden puustoa tarkastellaan joko lehtipuina tai havupuina. Näillä jaottelulla haetaan sitä, että lehtipuilla keskipituus työn jälkeen täytyy olla 0,7–15 metriä ja havupuilla 0,7–12 metriä. Mikäli kasvatettavan puuston keskipituus on maksimissaan 3 metriä, kuviolle ei saa jäädä taimia pidempiä lehtipuita. Mikäli pituus on 3 metrin ja 8 metrin välissä, hoitotöiden jälkeen jäävä puusto saa olla enintään 2500 runkoa hehtaaria kohti. Mikäli keskipituus ylittää 8 metrin rajan, puustoa voi jättää enintään 1300 runkoa lehtipuuvaltaisissa kohteissa ja 1500 runkoa havupuu kohteissa (Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuki n.d.).

Taimikonhoito ja ehdot	Kemera	Kemera	Metka
Luokitus	Varhaishoito	Nuoren metsän hoito	Nuoren metsän hoito
Pituus	0,7–3 m	Yli 3 m	Havupuilla 0,7–12 m. Lehtipuilla 0,7–15 m
Läpimitta	-	Työn aloitus ja lopetushetkellä 16 cm	-
Poistuma	Etelässä vähintään 2000 runkoa hehtaarilta	Etelässä 1.6.2022 lähtien vähintään 1000 runkoa/hehtaari	Kuviolle ei saa jäädä hoitotarvetta
Jäävät rungot	Enintään 5000 runkoa hehtaarilla	Kasvatettavaa puustoa enintään 3000 runkoa/hehtaari	Pituudeltaan 3–8 m enintään 2500 runkoa/hehtaari. Yli 8 m enintään 1300 runkoa/hehtaari
Tuen määrä	160 €/hehtaari	230 €/hehtaari	200 €/hehtaari
Pienpuun keruun kanssa	-	450 €/hehtaari	300 €/hehtaari

TAULUKKO 1. Kemera- ja Metka-tukien eroja

Myös tuen määrään tulee muutoksia. Aiemmat taimikonhoidon ja nuoren metsän hoidoissa oli erilaiset tukisummat mutta Metkassa molemmat työlajit saavat saman tuen eli 200 € per hehtaari. Mikäli pienpuuta kerätään nuoren metsän hoidon yhteydessä, erillinen pienpuun keräämisen tuki on 300 € hehtaarilta. Tukimäärien vertailu on myös esitetty taulukossa 1 (Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuki n.d.).

4 BONUSJÄRJESTELMÄT OSANA METSÄNHOITOASOPIMUKSIA

Useimmilla metsäalan toimijoilla on asiakasetujärjestelmiä. Nämä järjestelmät kannustavat kohdistamaan puukaupat ja metsänhoitotoimenpiteet yhdelle toimijalla. Näitä etuja voidaan kutsua esimerkiksi bonuksiksi. Joillakin toimijoilla on käytössä eräänlainen jäsenalennus. Näistä bonuksista esimerkkinä voidaan ottaa Metsä Group. Heillä on kolme eri tasoa, jotka määräytyvät myydyn puumäärän mukaan. Näillä tasoilla voi saada eri määriä bonusrahaa myytyä kuutiota vastaan, joka voidaan käyttää tuleviin metsänhoitolaskuihin. Nämä voivat vaikuttaa myös merkittävästi sopimusten syntyamiseen ja metsän hoitaminen ei ole teetettynä edullista nykypäivänä.

Puun vastaanotto neljänä edellisvuotena kuutiometreinä	Alle 500	500–1500	1501–2500	Yli 2500	Metsänhoitopalvelut
Metsänomaisuudenhoitosopimusasiakas	0,40 €/m ³	0,60 €/m ³	1,00 €/m ³	1,40 €/m ³	4 %
Jäsenetuasiakas	0,30 €/m ³	0,50 €/m ³	0,80 €/m ³	1,00 €/m ³	2 %
Jäsen	-	0,30 €/m ³	0,40 €/m ³	0,60 €/m ³	1 %

TAULUKKO 2. Esimerkkinä Metsä Group järjestelmä (Puun myynnistä ja metsäpalveluista kertyy bonuksia n.d.)

5 TUTKIMUKSEN TAVOITE

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Pirkanmaan metsänomistajien tietoutta ja mielipiteitä Kemera-tuesta, Metka-tuesta sekä asiakasetujärjestelmissä. Tukiin kohdistuviin mielipiteisiin voivat vaikuttaa metsätilojen ominaisuudet sekä miten tukia pystytään hyödyntämään. Samalla pystytään selvittämään, millainen tietämystaso Pirkanmaan metsänomistajilla on valtion myöntämästä tukijärjestelmästä. Toisaalta tulosten perusteella voidaan arvioida tiedonkulkua. Tutkimuksen osana oleva Metkaan liittyvät kysymykset antavat suuntaa, kuinka paljon metsänomistajat saavat tai ovat saaneet tietoa muuttuvista tukijärjestelmistä. Näistä muutoksista tiedotetaan usein toimijoiden välityksellä, mutta parhaiten tietoa valtion tukijärjestelmistä saadaan Metsäkeskuksen verkkosivuilta. Tutkimuksessa pyritään selvittämään mielipidettä bonusjärjestelmistä sekä miten niihin yleisesti suhtaudutaan osana metsänhoitosopimuksen kokonaiskustannusta.

Tutkimuksen vastanneille henkilöille ei asetettu mitään taustatietovaatimuksia. Tutkimuksessa pyrittiin keräämään sattumanvarainen joukko pirkanmaalaisia metsänomistajia. Tällöin voidaan olettaa, että ryhmä sisältää niin ammattimaisia, uusia, vanhoja sekä eri elämäntilanteessa olevia metsänomistajia. Ainoana kriteerinä määriteltiin niin, että täytyy olla Pirkanmaalla asuva metsänomistaja.

6 MENETELMÄ

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisena eli määrällisenä tutkimuksena, jota käytetään tietyn asian, ilmiön tai mielipiteiden mittaamiseen. Tässä tutkimuksessa tiedon keruutapana toimi kyselytutkimus. Yleensä kyselytutkimukset ovat helposti vastattavia ja vastaukset annetaan yleensä numeraalisesti tai monivalintaisesti, jotta tutkimuksesta saadut vastaukset ovat helposti analysoitavissa tilastollisesti. Vastausten määrän mukaan voidaan luoda yleistyksiä ja olettamia, joita voidaan soveltaa tai yleistää suurempaan joukkoon. Suurella vastaajajoukolla pyritään saamaan luotettavia vastauksia. Riskinä määrällisessä tutkimuksessa ovat epäasialliset vastaajat. Näin ollen heidän vastauksensa eivät painotu liikaa, kun vastauksia on paljon.

6.1 Tutkimuksen valmistelu

Opinnäytetyön aiheen hyväksynnän jälkeen valmistelu alkoi kyselyn suunnittelusta ja luomisesta. Ennen kyselyn luomista etsittiin tietoa yleisesti erilaisilta keskustelupalstoilta ja foorumeista, sekä pyrin selvittämään, miten Kemera-tuki aiheuttanut keskustelua aiemmin. Näiden pohjalta tehtiin havaintoja metsänomistajien näkökulmasta tukijärjestelmiin ja tarkasteluun valittiin taimikonhoidot, koska ne olivat aiheuttaneet eniten keskustelua. Myös Metsäkeskuksen tilastojen perusteella voitiin tehdä sama johtopäätös, koska taimikonhoitoja oli tuettu kaikista eniten.

Näiden jälkeen loin kyselylomakkeen Microsoft Forms -palveluun. Kyselyssä vastattiin monivalintakysymyksiin valitsemalla yksi tai useampi omaa mielipidettä parhaiten kuvaava vastaus. Kolmeen kysymykseen pystyi kirjoittamaan sanallisen tarkennuksen, mikäli vastaaja halusi. Kyselyn lopuksi oli mahdollista antaa vapaata palautetta tai kirjoittaa aiheeseen liittyvää vapaata sanaa.

Tutkimuksen kyselylomakkeen lähettämiseen tarvittavat sähköpostiosoitteet pyydettiin Metsäkeskukselta. Metsäkeskukselta voi antaa yhteystietoja muun muassa opinnäytetyöhön hakemuksella, jonka liitteiksi tarvitaan opinnäytetyösuun-

nitelma, tiedot tutkimuksen tahoista sekä ohjaava tai vastuuhenkilö. Metsäkeskusta pyydettiin lähettämään 5000:n Pirkanmaalla asuvan metsäomistajan ilman lisärajoituksia kyselylomakkeen lähettämistä varten. Nämä tiedot tallennettiin erilliselle muistitikulle, jonka suojasin erillisellä salasanalla. Tiedot tulivat Excel-tiedostossa ja sen pystyi avaamaan vain minun sillä sähköpostiosoitteella, jolla tietopyyntö lähetettiin Metsäkeskukselle. Excel-tiedoston avulla lähetettiin kohde-ryhmälle sähköpostiviestin käyttäen Microsoft Word-sähköpostia. Tällä tavoin voidaan lähettää sähköposti ryhmälle, jolloin kaikki saavat samanlaisen viestin yksityisesti. Tämä edellyttää, että Word on linkitetty Microsoft Outlookin kanssa onnistuneesti.

Vastauksia analysoitiin lajittelemalla vastauksia erilaisilla taustamuuttujilla. Merkittävä tekijä oli metsätilan koko, joka vaikutti monen aihealueen vastauksiin määrällisesti ja laadullisesti. Kyselyalusta Forms antaa vastauksista diagrammeja vastausprosentteista ja vastauksien lukumääristä, joita on helppo vertailla keskenään valitsemalla halutut tiedot. Tulosten analysoinnissa ei huomioida otantavirhettä, koska vastauksia ei ole voinut jättää kesken. Jokainen vastaus katsotaan niin sanotusti oikeaksi ja varteen otettavana vastauksena, jossa isot päälinjat painottuvat vastaaja määrän ollessa riittävä (Wivolin 2019).

7 TUTKIMUKSEN TULOKSIA

Tiedosto ja yhteystiedot tarkistettiin silmämääräisesti, jonka jälkeen lähetin kyselyn. 5000 sähköposti osoitteesta noin 500 oli joko vanhentuneita tai ei voinut lähettää. Tästä määrästä on hieman vaikea olla täysin varma, koska Outlook yrittää lähettää sähköpostia useamman kerran, mikäli ei saa suoraa lähetettyä. Näistä epäonnistuneista yrityksistä sähköpostiin tuli vahvistusviesti. Lähettämisestä noin viikon kuluessa vastauksia oli kertynyt kahdessa viikossa noin 450 kappaletta, joka antaa hyvän kuvan metsänomistajien aktiivisuudesta. Vastauksia tutkimukseen sain yhteensä 608 kappaletta eli vastausprosentti jäi 13,5 prosenttiin. Vastausprosentti voidaan kokea hyvänä ja tuloksia voidaan pitää luotettavana. Myös sanalliset vastauskohdat pysyivät muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta erittäin asiallisena ja vasteenotettavina. Kirjallisissa vastauksissa oli myös esillä tyytymättömyyttä tukijärjestelmiin ja kyselyn asetteluun.

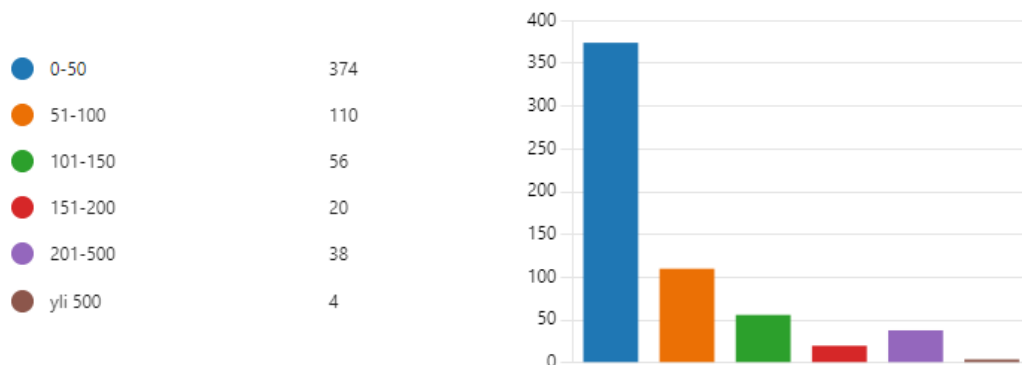
7.1 Vastaajien osuudet ja metsätilojen koko

Aluksi kyselyssä kysyttiin metsätilojen omistusmuotoa, ja yhteispinta-alaa hehtaareina. Ne henkilöt, jotka eivät omistaneet metsää, he siirtyivät suoraan asiakasetuihin liittyviin kysymyksiin. Vastaajista 65 % omistaa metsää yksityishenkilönä, mikä on selkeä enemmistö. Jonkun toisen kanssa omistaminen ja yhtymät olivat edustettuna molemmat noin 14 %. Vaikka pyysin yhteystietoja metsäomistajista, vastausjoukkoon mahtui myös kuusi henkilöä, jotka eivät omistaneet vastaushetkellä metsää. Vastauksia myös tuli neljältä, jotka omistavat metsää yrityksen kautta, ja kuolinpesän osakkaita mahtui mukaan 34 kappaletta eli noin 5,6 prosenttia. Vastaajissa ei ollut yhtään henkilöä, joka omisti metsää muttei tiennyt mikä olisi hänen omistusmuotonsa. Tämä vaihtoehto laitettiin kyselyyn epätodennäköisenä vastausvaihtoehtona, mutta täysin mahdollisena tilastomerkintänä.

Metsätilojen kokoluokittelussa 0–50 hehtaaria oli selkeästi edustetuim kyselyssä. Vastauksia tähän tuli 374 kappaletta, mikä on kaikista vastaajista noin 61,5 prosenttia. Näissä vastauksissa esiintyi yksityishenkilö- ja yhtymä- omistusmuotoja eniten. Yli 500 hehtaaria omistavia tahoja oli neljä, joista kaikki olivat yksityishenkilöitä.

2. Mikä on kaikkien metsätilojen yhteispinta-ala hehtaareina

[Lisätietoja](#)

KAAVIO 2. Vastaajien metsätilojen kokoluokittelu

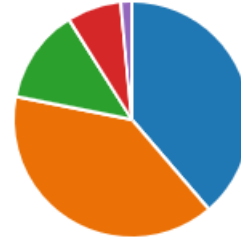
Seuraavissa kysymyksissä käsiteltiin tietämystä Kemera-tuen tukien hakemisesta ja toteuttamista. Vastaajista 434 oli kuullut tai tiesivät Kemera-tuen, eli noin 85 % vastaajista. Loput 15 % olivat epävarmoja tietoisuudestaan Kemera-tuen suhteen tai eivät olleet kuulleet siitä aiemmin. Vastauksen ”Kyllä” perustella vastaajat jatkoivat Kemera toteutuksien liittyviin kysymyksiin. Vastaavasti ”ei” tai ”ei toteuttaneet” päätyivät vastaamaan kysymyksiin, joissa pyritään kartoittamaan syytä hankkeiden toteuttamattomuuteen. Näistä Kyllä-vastaajista 405 oli toteuttanut hankkeita eli noin 93 %. Vastaajista ”en muista” -vastauksia oli, ja ”ei hankkeita” -toteuttaneita oli 31 vastaajaa.

Vastaajista yleisin Kemera-tukihanke sijoittui taimikoihin. Vastauksista noin 78 % kohdistui taimikon varhaishoitoon tai nuoren metsän hoitoon. Vastaajista noin 57 % on toteuttanut hankkeensa alle 5 vuotta sitten, ja 5–10 vuotta sitten toteuttaneita vastaajista on noin 27 %. Vastaajista 13 % vastaajista on aloittanut hankkeen yli 10 vuotta sitten, eli Kemera-tuen alkuaikoina. Loput 3 % ei muista milloin ovat aloittaneet hankkeet, mutta on kuitenkin hakenut niitä. Näistä aloitetuista hankkeista 73 % on saanut tukirahansa. Aloitetuista hankkeista 27 % ei ole saanut tukea, joiden syynä on ollut kesken jääminen tai hankkeiden toteutus ei ole täyttänyt tukiehtoja.

6. Mitä työlajia toteutit

Lisätietoja

● Taimikon varhaishoito	338
● Nuoren metsän hoito	344
● Pienpuun keruu	113
● Tien parannus tai rakentaminen	65
● Luonnonhoito hankkeita	13

KAAVIO 3. Tukihakemusten kohdentuminen työlajeittain

Kemera-tuen vaikuttavuudesta vastaukset ovat hieman tasaisemmat. Vastaajista 57 % Kemera-tuki vaikutti päätöksiin. Tästä määrästä noin kolmannes koki tuen vaikuttavan paljon toteuttamiseen ja 2/3 vaikutti vain hieman. Kaikista vastauksista noin 38 % ei kokenut Kemera-tuen vaikuttavan ollenkaan tai ei pitänyt sitä merkittävänä hoitotoimenpiteitä pohtiessa. Noin kolmannes vastaajista olisi suorittanut toimenpiteet ilman tukeakin ja toisella kolmannekselle tuen määrä ratkaisi toimenpiteen toteuttamiseen. Viimeinen kolmannes koki tuen olevan ns. palkkaa suoritetusta työstä. Vaikka Kemera-tuen vaikutus päätökseen vaihteli hieman vastaajien keskuudessa, silti yli 82 % olisi toteuttanut toimenpiteen ilman tukeakin.

7.2 Tyytyväisyys tukirahojen määrään

Tuen määrä euroina tarkasteltuna on aiheuttanut keskustelua ajoittain. Vastaajista 26 % olivat tyytyväisiä tuen määrään täysin. Vastaajista noin 35 % olivat tyytyväisiä, mutta toivottiin kuitenkin isompaa korvausta. Vastauksista noin 14 % ei osannut sanoa mielipidettä tuen määrään. Vastaajista noin 20 % oli sitä mieltä, ettei tuki ole riittävä tai se on täysin mitätön. Vastaajista oli jokin muu kanta asiaan. Vastaajilla oli mahdollisuus kertoa halutessaan sanallisesti lisää aiheesta. Esille tulivat, että Kemera-tuen koetaan olevan ns. palkkaa työstä tai tuella sai maksettua esimerkiksi työstä aiheutuneet kulut. Hyvin usein työn toteuttajana on ollut metsäyhtiö tai jokin muu toimija on hakenut tuen. On koettu helppona sekä toimivana tapana. On koettu, että asia oli pinta-alat tai muuttuvat ehdot. Lisäksi

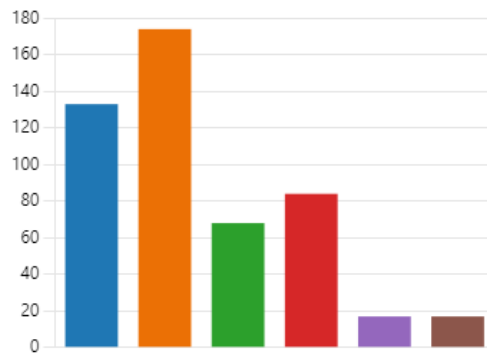
esiin tulleina asioina asia olivat pinta-alat ja muuttuvat ehdot. On koettu, että määritetty pinta-ala on ollut este tuen hakemiselle, jonka takia työt ovat jääneet pahimmassa tapauksessa tekemättä.

12. Oletko tyytyväinen tuen määrään

[Lisätietoja](#)

[Oivallukset](#)

● Kyllä	133
● Kyllä mutta enemmän voisi olla	174
● En osaa sanoa	68
● En mutta sentään jotakin	84
● Täysin mitätön	17
● Muu	17

KAAVIO 4. Metsänomistajista enemmistö tyytyväisiä Kemera-tukeen

7.3 Tietoisuus Metka-tukijärjestelmästä

Uusi Metka-tuki astui voimaan vuoden 2024 alussa ja korvasi samalla Kemera-tuen. Tuen muutoksesta muun muassa Metsäkeskus tiedotti asiasta sivuillaan. Vastaajista 85 % tiesi muutoksesta, josta noin puolet oli tutustunut asiaan tarkemmin. Noin 70 % vastaajista ei ollut kuitenkaan kehittänyt mielipidettä muuttuviin ehtoihin ja tukijärjestelmään. Vastaajista noin 24 % koki muutokset positiivisina tai parempina, kun verrataan suoraan vanhaan tukijärjestelmään. Vastaajista noin 5 % koki negatiivisena tulleet muutokset.

16. Uusi Metka korvasi Kemeran 2024 vuoden alusta. Samalla ehdot päivitetään. Oletko tietoinen muutoksesta?

[Lisätietoja](#)

[Oivallukset](#)

● Kyllä	219
● Kyllä mutta en ole tutustunut asi...	224
● En ole kuullutkaan	77
● Muu	3

KAAVIO 5. Metsänomistajien tietoisuus tukien muutoksista

Kyselyssä otettiin kaksi konkreettista tilannetta tuen muutoksista. Tässä kyselyssä nämä olivat taimikonhoidon ja pienpuun keruun tuki sekä taimikonhoidon muuttuvat pituusehdot. Näissä yli puolella ei ollut muodostunut vastaushetkellä mielipidettä. Loppujen vastaajien mielipiteet olivat positiivisia 60 % tai negatiivisia 14 %.

7.4 Asiakasetujen vaikutus metsänomistajiin

Pienemmät tilat eivät todennäköisesti pysty tekemään suurella volyymilla puukauppa sekä muita toimenpiteitä, joka vaikuttanee suoraan myös vastauksissa suoraa käyttämättömyytenä tai epätietoisuutena asiaa kohtaan. Vastaajista noin 51 % vastasivat negatiivisesti tai eivät tienneet bonuksista tai metsätoimijoiden asiakaseduista. Isommat yli 100 hehtaarin metsänomistajat ovat tietoisia eduista, koska he pystyvät todennäköisemmin hyödyntämään näitä suuren toimenpidevolyymin ansiosta. Vastaajista noin 18 % eivät tienneet tai muistaneet kuullensa näistä asiakaseduista. Vastaajista noin 5 % eivät muista kuulleensa tai tietävänsä asiasta.

20. Eri toimijat tarjoavat erilaisia asiakasetuja. Etu voi olla prosenttimäärinen alennus, puukaupasta kertyvä bonus tai vastaava. Oletko päässyt hyödyntämään jotakin näitä?

[Lisätietoja](#)

● Kyllä	179
● En ole tietoinen tämmöisistä	79
● En muista	30
● En ole	313

KAAVIO 6. Metsänomistajien tietoisuus asiakaseduista ja niiden käyttö

Asiakaseduista tietoisille vastaajille, joka oli noin 56 %, asiakasedut eivät vaikuttaneet taimikonhoitojen suorittamiseen. Näiden joukossa oli vastaajia jokaisesta eri omistajuus- ja suuruus- luokasta. Vastaajista noin 29 %: lle vaikutti asiaan merkittävästi. Vastaaja oli saanut asiakaseduilla maksettua taimikonhoidon laskusta suurimman osan tai kokonaan. Vastauksien perusteella tulee ilmi asiakasetujen vaikuttaneen muihinkin, kun vain toimenpiteiden laskuihin. Jotkut ovat saaneet esimerkiksi energiapuusta parempaa hintaa ja se on ollut osa etuja. Vastauksista ei käy ilmi onko ero merkittävä tai onko se vaikuttanut hoitotoimenpiteen suorittamisen päätökseen.

Vaikka monelle vastaajista asiakasetu ei vaikuta hoitotoimenpiteisiin tai niiden suorittamiseen, kuitenkin vastaajista noin 60 % näkevät hyötyjä metsätalouteen, ja 12 % näkee hyötyjä paljon. Vastaajista noin 14 % eivät näe hyötyjä.

8 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

8.1 Metsätilojen pinta-alan vaikutus

Metsäkeskuksen tilaston mukaan Suomessa on noin 569 000 metsää omistavaa henkilöä, josta Pirkanmaalla omistaa metsää noin 44 000 henkilöä. Koko Suomessa keskiarvoinen pinta-ala on 31,7 ha ja Pirkanmaalla 26,3 ha (Metsää omistavat henkilöt 2024). Tämä metsäkeskuksen tilasto ei ota kantaa muihin, kun yksityishenkilöiden omistamiin metsätiloihin.

Metsätilojen pieni koko vaikuttaa asiakasetujen ja tukijärjestelmien käyttöön. Vaikka metsän hoitotoimenpiteiden volyymi on pienempi, on kuitenkin tukijärjestelmä vanhan osalta ollut melko tuttu ja siitä on pyritty hyödyntämään mahdollisimman paljon. Varsinkin Kemera-tuki on vaikuttanut merkittävästi suorittamiseen, vaikka se välillä jakaa mielipiteitä ehtojen ja tarkastusten osalta. Myös tyytyväisyys asiakasetuihin on linjassa tilojen kokoon. Bonusjärjestelmät alkavat vaikuttaa enemmän isojen volyymien kautta, joten pienillä metsänomistajilla on suuri työ saada jotain hyödynnettyä. Bonus voidaan mieltää rahana, joka voidaan käyttää metsänhoitotöiden maksuihin, mutta pääsääntöisesti bonusta ei voida nostaa rahana metsänomistajan muuhun käyttöön.

Vaikka suurempi osa vastaajista on pienten metsätilan omistavia, heidän mielestään asiakaseduilla ja vastaavilla järjestelmillä on hyödyllinen vaikutus hoitotoimenpiteisiin sekä niiden suorittamiseen. Suurin osa negatiivisesta palautteista tulivat alle 100 ha omistavilta ja muutamalta yli 201 ha omistavalta. Nämä tulokset voidaan olettaa johtuvan pitkälti siitä, että he eivät ole päässeet hyödyntämään etuja tai ammattimaisessa metsätalouden harjoittamisessa asiakaseduilla ei ole niin suurta painoarvoa. Ammattimaiset metsätalouden harjoittajat lähtökohtaisesti pyrkivät tekemään toimenpiteitä tavoitteensa eteen, vaikka asiakasetuja ei olisikaan.

8.2 Kemera-tuki jakaa mielipiteitä

Yleisesti Kemera-tuki on ollut merkittävä vaikuttaja metsänhoidoissa pienille metsänomistajille. Näille metsänomistajille tuki on edes auttanut muun muassa hoitorästien purkamisessa sekä yleisesti auttanut taloudellisesti. Nykyään taimikonhoitotyöt ostopalveluna ovat melko kalliita, joka voi yllättää monet metsänomistajat. Näissä tilanteissa tuki on kääntänyt päätöksen toimenpiteiden suorittamisen puolelle. Vaikka monella Kemera-tuki on vaikuttanut päätökseen, on silti suurin osa valmis tekemään toimenpiteitä ilman tukeakin. Tämä kertoo tietoudesta taimikonhoitojen tai toimenpiteiden hyödyistä, joka itse opittua tai neuvonnan ansiota.

Vaikka moni näkee tukijärjestelmän hyödylliseksi, joukossa on vahvojen mielipiteiden kanssa myös vastustajia. Kyselyn vastauksissa tulee esille, että tukimäärä on olematon, ehdot ovat liian vaikeaselkoiset tai tulkinnanvaraisia. Näistä heijastuu olettamattomat, että tukien pitäisi auttaa enemmän tai jopa maksaa toimenpiteet melkein kokonaan. Esimerkiksi varhaisperkauksien työ voi maksaa poistuman vaihtelun mukaan 300–500 € hehtaaria kohden ja siihen 160 € tuki laskee kokonaiskustannuksia 140–340 € hehtaaria kohti. Esimerkiksi yhden hehtaarin työssä tuen vaikutus näkyy selvästi. Toimenpiteitä tehdessä useille hehtaareille Kemera-tuen vaikutus voi laskea metsänomistajien silmissä. Tämän takia tukijärjestelmä voidaan kokea hyödyttömäksi, koska työn kokonaislasku voi olla jo valmiiksi suuri.

Liian vaikeat ehdot ja vaikeaselkoisuus sekä tulkinnanvaraisuus tulivat vapaassa palautteessa esille, kun kyselyssä sai vapaaehtoisesti kertoa ehdoista lisätietoa. Tähän tuli yhteensä 63 vastausta. Yhtenä vaikeiden ehtojen tekijänä nähdään seitsemän vuoden rajoitus, joka estää uusien tukien hakemisen seitsemään vuoteen edellisen toimenpiteen suorittamisesta. Tämä rajoitus on ollut viivyyttävä tekijä varsinkin tilanteissa, joissa tuki on merkittävä työn suorittamiseen. Vastauksissa näkyy myös, ettei tukea ole haettu tämän rajoitusten takia.

Toisaalta mikään ei estä tekemästä toimenpidettä ilman tukea rajoituksen aikana, mutta osalle se ei ole mahdollista tai kannattavaa. Toinen useasti noussut asia

koski pinta-aloja. Hankkeiden kokonaispinta-alat ovat olleet vaikeita täyttää paikoittain. Monella vastaajista on ollut erittäin lähellä minimi pinta-alan täytyminen, mikä on aiheuttanut monelle tyytymättömyyttä. Joidenkin vastaajien mielestä pinta-alavaatimukset ovat liian suuret. Tässä on varmasti erilaisia mielipiteitä, mikä on riittävä ja mikä ei. Kyselyyn vastanneista kuitenkin suurin osa pitää ehtoja hyvänä tai melko hyvänä. Minimi pinta-ala on kuitenkin tarkoitettu rajaksi, jotta tuen myöntämisessä on resurssien kannalta järkeä ja hyötyä.

8.3 Vaikutuksia ja palautetta toimijoille

Erilaiset asiakasedut nähdään yleisesti positiivisena, vaikka taloudellinen hyöty voi jäädä usein vähäiseksi. Avoimista palautteista voidaan todeta, että asiakasedut ovat erittäin hyvä tapa sitouttaa asiakkaita jonkun toimijan asiakkaiksi ja jäseniksi. Moni ymmärtää nämä järjestelmät bonuksien kautta, vaikka merkkinoilla on toimijoita, jotka tarjoavat ns. jäsenalennusta. Suurimmalle osalle vastaajista edut olivat vain kiva lisä, joka on tullut aiemmasta yhteistyöstä, mutta eivät vaikuttaneet merkittävästi toimenpiteiden toteuttamiseen. Tilan pinta-alalla ei ollut merkittävää vaikutusta tyytyväisyyteen etujen suhteen. Pieni osa vastaajista ei ollut tyytyväisiä etuihin, mutta perusteluissa käy ilmi, etteivät nämä metsäomistajat olleet tehneet paljoa toimenpiteitä tai yhteistyötä toimijoiden kanssa. Tämä myös johtaa tietämättömyyteen ja tyytymättömyyteen etuja kohtaan, joita ei ole päässyt konkreettisesti käyttämään ja hyödyntämään. Asiakaseduista ei tullut esille uusia asioita, jotka olisivat mullistanut metsäalan toimijoiden yleistä käsitystä.

22. Näetkö asiakasetujen olevan hyödyllinen etu metsätaloudessa

Lisätietoja

● Kyllä, paljon	70
● Kyllä, hieman	288
● En osaa sanoa	155
● Ei, hieman	49
● Ei, Paljon	37

KAAVIO 7. Metsänomistajien mielipiteiden jakautuminen asiakasetujen hyödyllisyydestä

Vastaajat pystyivät antamaan yleistä palautetta kyselystä ja asiaan liittyen kyselyn lopussa. Osa palautteista koski toimijoiden näkemyksiä, asiakaspalvelua sekä metsäkeskuksen toimintaa. Positiiviset palautteet kohdistuivat toimijoiden opastukseen tukijärjestelmien ehtoihin sekä monesti toimijat olivat hakeneet sitä asiakkaan valtuutuksella. Tämä toimintatapa koettiin toimivana osana suoritettavia toimenpiteitä. Myös toimijoiden asiantuntemus ja neuvonta keräsi osaltaan tyytyväisyyttä.

Toimijoille annettiin myös kritiikkiä. Osa vastaajista on kokenut neuvonnan epäpätevänä. Vastauksissa esille tulivat esimerkiksi asiantuntijoiden ”mitättömät lupaukset” tuen toteutumisesta asiakkaalle sekä olisivat toivoneet enemmän tietoa esimerkiksi Kemera-tuen kohdalla sen veronalaisuudesta. Hankkeissa asiakkaille on luvattu suorittamista ja tuen myöntämistä, mutta jostain syystä tuki onkin hylätty. Suurin osa näistä koski pinta-aloja sekä jäävän puuston tietoja. Palautteissa nousee esille luvatut yhteydenotot. Näitä käyttämättömiä yhteydenottolupauksia on vastaajien keskuudessa ollut jonkin verran. Tämä ei ole epänormaalia asiantuntijoiden työssä, koska asiakkaita on paljon ja töitä riittää, mutta näitä pyritään varmasti parhaan mukaan estää tapahtumasta.

Palautteista Metsäkeskus saa myös oman osansa kritiikistä. Palautteissa on muutamia, joiden toteutumisilmoitus on hylätty Metsäkeskuksen tarkastusmitausten mukaan. Nämä tarkastukset ja niiden tulokset ovat yleensä päteviä var-

sinkin Metsäkeskuksen tekeminä. Mielenkiintoista vastauksissa oli, että näitä hylkäämisiä on ollut yllättävän paljon, joissa asiantuntijan tai toimijan mittaukset ovat olleet heidän mielestään ehtojen mukaisia. Vaikka palautteet ja erilaiset hylkäykset voivat luoda asiakkaalle epäreilun tai huijatun olon, hylkäyksillä on ollut varmasti hyvä peruste, kun mittauksia on verrattu tuen ehtoihin. Asian tiimoilta herää jonkin verran kysymyksiä tarkastuksia kohtaan. Toimijat voivat saada toteutumislmoituksen esimerkiksi omavalvonta tietojen kautta tai toimijan asiantuntijan mitaamana.

8.4 Johtopäätöksiä

Vastauksien perusteella Pirkanmaan metsänomistajat ovat olleet pääosin tyytyväisiä aiempaan tukijärjestelmään. Vastaajien keskuudessa kritiikkiä sai seitsemän vuoden väli tukien välissä sekä hankkeiden ennakko- ja toteutumislmoitukset ja näiden välinen vuoden aika suorittaa työ. Uuden Metka-tuen tullessa tarvitaan vain toteutumislmoitus, joka nähdään positiivisena muutoksena, joka lisää hakemusten määrää tulevaisuudessa. Taimikonhoitojen tukimäärän yhtenäistäminen selkeyttää tukien ehtojen ymmärtämistä sekä tulee lisäämään hakemusten määrää. Osa metsänomistajista toivoisi enemmän tiedotusta ja ohjeistamista uusien tukijärjestelmien ehdoista tai tukisysteemistä. Tähän toimijoilla on mahdollisuus vaikuttaa positiivisesti järjestämällä erilaisia koulutustilaisuuksia, joita muun muassa Metsäkeskus ja Metsänhoitoyhdistykset tekevät. Toisaalta näihin tilaisuuksiin metsänomistajat osaavat hakeutua, mikäli ovat aktiivisia ja kiinnostuneita etsimään metsään liittyviä asioita. Tiedotus voi nostaa toimijat hyvään tietoisuuteen metsänomistajien keskuudessa.

Metsänhoitotoimenpiteitä tullaan tekemään aktiivisesti, koska tutkimuksen perusteella tuki ei ollut suurimmalle osalle ehto toimenpiteille. Tukihakemuksien määrä tulee todennäköisesti lisääntymään, koska aiempi seitsemän vuoden raja vaihtui viiteen vuoteen. Uudet Metka-tuki ehdot tulevat varmasti herättämään keskustelua, mutta lievien muutosten takia voi ennustaa, että palaute ei muutu radikaalisti. Osalle tuki on merkittävä tekijä toimenpiteiden suorittamista varsinkin, jos kirjotushetken taloustilanne luo arkeen taloudellista epävarmuutta.

Asiakasetuihin ei ole tulossa muutoksia. Isolla volyyymillä keskitetysti metsätalout-taharjoittavat metsänomistajat tulevat hyötymään edelleen eniten bonuspohjai-sissa järjestelmissä. Tähän toimijoiden ei kannata tehdä muutosta, koska nämä toimijat pystyvät sitouttamaan asiakkaita heidän palveluihinsa. Toimijat, joilla on ns. jäsenalennus-pohjainen järjestelmä, pystyvät kilpailemaan bonusjärjestelmää vastaan varsinkin pienten metsänomistajien keskuudessa, koska bonuksia on vaikea kerryttää pienellä toimenpide volyyymillä. Näihin ei tule todennäköisesti muutoksia. Vaikean taloustilanteen myötä joitakin muutoksia voi olla edessä jär-jestelmiin, mutta ne eivät tule todennäköisesti vaikuttamaan suuressa kuvassa toimenpiteiden suorittamiseen, koska ne eivät ole olleet aiemminkaan merkittä-vässä osassa toimenpiteiden suorittamisessa.

8.5 Pohdinta opinnäytetyöstä

Opinnäytetyössä käytetty pinta-alojen luokitus on hieman hanakala, koska tutki-muksen mukaan Suomessa alle 50 hehtaaria omistavia oli noin 71 % (Suomalai-nen metsänomistaja 2020). Kyselyssä vastaajien edustama 0–50 luokka sisältää tällöin suurimman osan Suomen metsäomistajista. Tämän tiedon perusteella ky-selyn suurin osa on kyselyyn vastaajista suurin osa pieniä ja keskisuuria metsän-omistajia. Kuitenkaan pienelle metsänomistajalle ei ole suhteellista tai määriteltyä rajaa. Tämän tiedon valossa tiedon luokittelu voi olla oikein, mutta antaa vain yleisiä tietoa eikä tuloksia voida verrata tarkasti aiempaan tutkimustietoon.

Kysymykset olisivat voineet kohdistaa erilaisiin syihin, jolloin tutkimus olisi palvellut toimijoita. Kyselyn tulokset ovat kuitenkin yleistettävissä ja antaa vastauksia ylei-sesti Etelä-Suomen metsänomistajien mielipiteistä aiheeseen liittyen. Kysymyk-set kohdistuivat oikein aihealueelle ja antoivat aiheesta vastauksia, joka voidaan katsoa onnistumiseksi. Kyselyn ajankohdalla ei ollut negatiivista vaikutusta vas-tauksien sisältöihin ja tuloksiin. Kyselyn aihepiiri oli helposti lähestyttävä ja kos-ketti suurinta osaa metsänomistajista, joka voi vaikuttaa vastausten runsaaseen määrään. Sähköpostilla lähettämisen ongelmat olivat vastaajamääriin liittyviä. Kaikki eivät luota eivätkä avaa ennestään tuntemattomasta lähteestä tullutta säh-köpostia, vaikka saateviesti avaisi lähettämisen tarkoitusta.

Aikataululliset haasteet vaikuttivat vastauksien laajuuteen heikentävästi. Opin-
näyte prosessi aloitettiin syksyllä 2023. Itse kyselyä ja runkoa aloitettiin suunnitella tarkemmin tammikuussa 2024, jonka jälkeen varsinainen kirjoittaminen alkoi. Itse kirjoitustyö suoritettiin kevään aikana, mutta suurin osa korjauksista ja kommunikointi ohjaavan opettajan kanssa jäi kuitenkin myöhäiseksi. Tulokset olisivat voineet olla monipuolisemmat, kun olisi varannut enemmän aikaa korjaamiseen sekä tulosten analysointiin ja lisätietojen etsimiseen.

9 LÄHTEET

Metsäkeskus. n.d. Tietoa kemera-tuista. Verkkosivu. Viitattu 23.1.2024. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsatalouden-tuet/kemera-tuet/tietoa-kemera-tuista>

Metsäkeskus. n.d.. Kemera-tuki nuoren metsän hoitoon. Verkkosivu. Viitattu 23.1.2024. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/fi/palvelut/kemera-tuki-nuoren-metsan-hoitoon>

Metsäkeskus. n.d.. Kemeran ympäristötuki. Verkkosivu. Viitattu 25.1.2024. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/fi/palvelut/kemeran-ymparistotuki>

Vero. 1.1.2022. Tuet ja avustukset arvonlisäverotuksessa. Verkkosivu. Viitattu 25.2.2024. Saatavilla <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/105973/tuet-ja-avustukset-arvonlis%C3%A4verotuksessa/>

Metsäkeskus. 30.12.2022. Kemera-varojen käyttö 2012-2022. PDF-tiedosto. Viitattu 25.1.2024. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/document/kemera-varojen-kaytto-2012-2022.pdf>

Metsäkeskus. n.d. Kemera-varojen käyttö maakunnittain. PDF-tiedosto. Viitattu 25.1.2024. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/sites/default/files/document/kemera-varojen-kaytto-2023.pdf>

Metsäkeskus. n.d. Tuet. Verkkosivu. Viitattu 25.1.2024. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto/tietoa-metsien-kaytosta/tuet>

Metsäkeskus. n.d. Tietoa metsä-tuista. Verkkosivu. Viitattu 9.3.2024. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/fi/metsatalouden-tuet/metka-tuet/tietoa-metka-tuista>

Metsäkeskus. n.d. Taimikon ja nuoren metsän hoidon tuki. Verkkosivu. Viitattu 9.3.2024. Saatavilla <https://www.metsakeskus.fi/fi/palvelut/taimikon-ja-nuoren-metsan-hoidon-tuki>

Metsäkeskus. 17.5.2024. Metsää omistavat henkilöt. Verkkosivu. Viitattu 18.5.2024. Saatavilla <https://urly.fi/37g7>

Wivolin, S. 2019. Millä perusteella kyselytutkimus on edustava eli voinko luottaa tuloksiin. Teetutkimus.fi. Viitattu 20.5.2024. Saatavissa <https://www.teetutkimus.fi/blogi/milla-perusteella-kyselytutkimus-on-edustava-eli-voinko-luottaa-tuloksiin>

Karppinen, H., Hänninen, H., Horne, P. Tutkimus. Suomalainen metsänomistaja 2020. Luonnonvarakeskus. Viitattu 29.5.2024 Saatavilla <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/545837>

Korhonen, K. 2021. Metsien vuotuinen kasvu laski tuoreimmassa valtakunnan metsien inventoinnissa. Luonnonvarakeskus verkkosivu. 19.10.2021. Saatavilla <https://www.luke.fi/fi/uutiset/metsien-vuotuinen-kasvu-laski-tuoreimmassa-valtakunnan-metsien-inventoinnissa>

Metsä Group. n.d. Puun myynnistä ja metsäpalveluista kertyy bonuksia. Verkkosivu. Viitattu 4.6.2024. Saatavilla <https://www.metsagroup.com/fi/puunhankinta/omistajajasen-edut/kaikki-jasenedut-lyhyesti/bonukset/>

10 LIITTEET

Opinnäytteen kyselytutkimus

Tässä kyselyssä kysytään vastaajien tietoa ja kokemuksia metsätalouden kannustinjärjestelmistä (mm. Kemera ja Metka)

Opinnäytetyön yksi tiedonkeruu menetelmä on kyselytutkimus, jonka avulla saadaan tutkimustietoa opinnäytettä varten kohderyhmältä. Teen opinnäytetyön Kemera-tuen ja bonusjärjestelmien vaikutuksesta metsänhoitoon.

Olen hakenut Metsäkeskukselta yhteystietoja opinnäytetyösuunnitelman perusteella. Metsäkeskuksen tietojen luovutuksesta lisätietoja:

<https://www.metsakeskus.fi/fi/palvelut/tietojen-luovuttaminen-metsakeskuksesta-tutkimusta-tai-opinnaytetyota-varten>

Kysely on täysin anonyymi, eikä vastauksia voi jäljittää jälkeenpäin. Vastaattehan mahdollisimman rehellisesti, jotta tutkimustulos olisi mahdollisimman laadukas.

Mikäli teille heräsi kysymyksiä tutkimuksen suorittamisesta, tuloksista, työn julkaisusta tai muuta asiaan liittyen, olettehan yhteydessä alla oleviin tietoihin.

Kiitos avusta

Aaro Lähteenmäki
Tampereen ammattikorkeakoulu
Metsätalousinsinööriopiskelija

aaro.lahteenmaki@gmail.com

LIITE 1. Kyselyn saateteksti, jossa puhelinnumero yliviivattu

1. Mikä on metsäsi omistusmuoto?

- En omista metsää
- Yksityishenkilönä
- Jonkun toisen kanssa
- Yhtymä
- Kuolinpesän osakas
- Yritys
- En tiedä

2. Mikä on kaikkien metsätilojen yhteispinta-ala hehtaareina

- 0-50
- 51-100
- 101-150
- 151-200
- 201-500
- yli 500

LIITE 2.

3. Onko Kemera-tuki tuttu

- Kyllä
- Kyllä mutta en ole hakenut
- En muista tarkalleen
- En

4. Oletko toteuttanut Kemera hankkeita

- Kyllä
- En
- En muista

5. Oletko jättänyt hakematta Kemera-tukea ja jos niin miksi?[⋮]

- Olen hakenut aina kaikki mahdolliset tuet
- En tiennyt asiasta
- En ole tehnyt hoitotoimenpiteitä
- Ei kiinnosta
- En ole täyttänyt ehtoja riittävästi
- Tein itse ja en muistanut hakea
- Raha ei ollut vaikuttava tekijä
- Muu

LIITE 3.

6. Mitä työläjia toteutit

- Taimikon varhaishoito
- Nuoren metsän hoito
- Pienpuun keruu
- Tien parannus tai rakentaminen
- Luonnonhoito hankkeita

7. Milloin hankkeesi on alkanut

- Alle 5 vuotta sitten
- 5-10 vuotta sitten
- Yli 10 vuotta sitten
- En muista

8. Oletko saanut Kemera-tuen hankkeistasi, joita olet aloittanut

- Kyllä
- En
- En, koska työ ei täyttänyt ehtoja
- Joitakin jäänyt kesken

LIITE 4.

9. Onko Kemera-tuki vaikuttanut hoitotoimenpiteen tekemiseen tai toteuttamiseen

- Kyllä paljon
- Kyllä hieman
- en osaa sanoa
- Ei juurikaan vaikuttanut
- Ei ollenkaan vaikuttanut

10. Miten Kemera-tuki on vaikuttanut hankkeen toteutuksessa

- Olisin tehnyt työn muutenkin,
- Tuki alensi ratkaisevasti hankkeen toteutuksen laskua
- Sain sen itselleni ns "palkkana"
- Muu

11. Olisitko toteuttanut toimenpiteen ilman tukea

- Kyllä
- En
- En muista

LIITE 5.

12. Oletko tyytyväinen tuen määrään

- Kyllä
- Kyllä mutta enemmän voisi olla
- En osaa sanoa
- En mutta sentään jotakin
- Täysin mitätön
- Muu

13. Haluaisitko kertoa lisää? (Vapaaehtoinen)

Kirjoita vastaus

LIITE 6.

14. Millaiset hankkeiden ehdot olivat mielestäsi

- Hyvät
- Melko hyvät
- En osaa sanoa
- Vaikeat
- Liian vaikeat tai tiukat
- Muu

15. Haluaisitko kertoa enemmän? (vapaaehtoinen)

Kirjoita vastaus

LIITE 7.

16. Uusi Metka korvasi Kemeran 2024 vuoden alusta. Samalla ehdot päivitetään. Oletko tietoinen muutoksesta?

- Kyllä
- Kyllä mutta en ole tutustunut asiaan
- En ole kuullutkaan
- Muu

17. Mitä mieltä olet muutoksista?

- Muuttui paljon parempaan
- Muuttui vähän paremmaksi
- En osaa sanoa
- Muutti vähän huonommaksi
- Muuttui paljon huonommaksi

18. Mitä mieltä olet siitä, että taimikonhoito tuki on kaikille taimikoille 200€ hehtaarilta ja siihen lisäksi pienpuun keruusta 100€ hehtaarilta, mikäli pienpuun määrät täyttyy

- Muuttui huonommaksi
- Ei ole mielipidettä
- Muuttui paremmaksi
- Muu

LIITE 8.

19. Mitä mieltä olet siitä, että Metkan taimikonhoidon tuessa ehdoissa pituusrajat ovat minimissään 0,7 metriä ja enimmillään 12 metriä havupuu taimikoissa ja lehtipuu taimikoissa maksimissaan 15 metriä. Kemera-tuki ehdoissa varhais taimikonhoidon maksimi raja oli 3 metriä ja varttuneen taimikon pituuden alaraja oli 3 metriä, mutta maksimi rinnankorkeusläpimitta saa olla 16 cm.

- Mielestäni huonompi, koska tukea on vaikeampi saada tai ehdot eivät täyty
- En osaa sanoa
- Mielestäni parempi, koska ehdot ovat helpommin täytettävät
- Muu

20. Eri toimijat tarjoavat erilaisia asiakasetuja. Etu voi olla prosenttimäärinen alennus, puukaupasta kertyvä bonus tai vastaava. Oletko päässyt hyödyntämään jotakin näitä?

- Kyllä
- En ole tietoinen tämmöisistä
- En muista
- En ole

21. Vaikuttiko asiakasetusi taimikonhoitojen suorittamiseen

- Kyllä, suurin osa tai kokonaan sai laskusta maksettua asiakasetujen avulla
- Kyllä, osan sain maksettua etujen avulla
- Ei, en saanut oleellisesti
- Ei ollut vaikutusta. Olisin tehnyt muutenkin
- Muu

LIITE 9.

22. Näetkö asiakasetujen olevan hyödyllinen etu metsätaloudessa

- Kyllä, paljon
- Kyllä, hieman
- En osaa sanoa
- Ei, hieman
- Ei, Paljon

⋮

23. Kiitos vastauksista. Olen kiitollinen panoksestasi. Tähän kenttään voit antaa palautetta tai kirjoittaa vapaita ajatuksia aiheesta.

Kirjoita vastaus

LIITE 10.